

ERDÉLYI GAZDA

Az állandó gép- és eszköziállításon levő,

az őszi munkálatokhoz szükséges gépek és eszközök árjegyzései, az E. G. E. tagjai részére szóló engedmények megjelölésével.

Külön megjelölés hijján az árak nagyrészt Budapesten értetődnek.

Ékek.

Mélyítő eke előhántóval »R 14 M N.«, 21—37 cm. mély szántásra. Ára 122 korona, 12% engedmény. Répatermelők és szőlőbirtokosok figyelmébe!

Egyetemes acél-ékek (Sack rendszer), jó minőségért felelősséget vállalunk. Előhántó nélkül öntöttvas fejjel:

D 7 M 9—18 cm. mély szántásra, ára 65 kor.
D 8 M 10—21 » » » » » 70 »
D 10 M 15—16 » » » » » 72 »

Mindháromnál 12% engedmény.

Magosított acélöntvényű fejjel és erősített taligával (a taliga kivételével egészen acélból).

D 8 M N. 10—21 cm. mély szántású, ára 78 kor.
D 10 M N 15—26 » » » » » 82 »

Mindkettőnél 8% engedmény.

Az egyetemes ékekhez mindenféle talajműveléshez szükséges felszerelések kaphatók, ezeknek alkalmazása kiállításunkon készséggel megmutattatik; így:

kétvasu hántó eketest, ára 31 korona.
háromvasú hántó eketest, » 43 »
burgonya kiszántó eketest » 32 »
egyoldalú répakiemelő test » 15 »

Mind a négyenél 12% engedmény.

Acélkeretes porhanyítók, mivelő és extirpator kapákkal, a cél és munkaképesség szerint különféle árak mellett.

Ezeknek alkalmazása szükségtelenné teszi ilyeneknek, mint külön gépeknek beszerzését.

Rendkívül jó, acélanagból készült kolozsvári ékek fagerendelylyel, állítható erős taligával:

4. sz. »földmives« eke ára 36 korona
4. sz. eke 8—16 cm mély szántású » 56 »
3. sz. » 10—18 » » » » 60 »
2. sz. » 12—20 » » » » 64 »

Mind a négyenél 5% engedmény.

Önvezetővel 7 koronával drágább.

Kettős ékek:

»NPL« jegyű kötött talajra való (aránylag csekély vonóerőt igényel) súlya 128 kg. Ára: 134 korona. 12% engedmény.

»SU« jegyű kolozsvári kétvasu eke. Ára 120 korona. 5% engedmény.

Váltó ékek:

Sack rendszerű, kitünő gyártmány. Ára 104 korona 12% engedmény.

Kolozsvári hegyi eke 8—16 cm. mély szántású ára 80 kor. 5% engedmény.

Kolozsvári hegyi eke 10—20 cm. mély szántású ára 90 kor. 5% engedmény.

»Bóni« eketaliga. Különös előnyei: kettős tengelyei a kerekkel együtt forognak, így a csapágy kopásnak kitéve nincs; állítása magasabb, vagy mély szántásra nagyon egyszerű. — Önműködő olajozóval. — Ajánljuk megpróbálással!

Ára az állíthatónak 34 kor. 5% engedmény.

Állító készülék nélkül 30 kor. 5% engedmény.

Kivánatra az ékekkel ilyen taliga szállítatik; árkülömbözet 6—8 korona.

Boronák.

Vetések boronálására: a rögök teljes szétmózzolására, a talaj legfinomabb porhanyítására:

00 sz. Laacke-féle, 3 táblás, 3 m. széles, ára 68 kor. 12% engedmény.

0 sz. Laacke-féle, 4 táblás, 4 m. széles, ára 80 kor. 12% engedmény.

Magtakarásra: kötöttebb talajban:

Laacke 1. sz. 2'20 m. széles 58 kor., 3. sz. 3'30 m. széles 86 korona. 12% engedmény.

Nehéz talajnál:

4 sz. 1'65 m. széles 56 kor., 5. sz. 2'20 m. széles 70 kor., 12% engedmény.

Szántóföldboronák:

középkötött s nehéz talajnak:

7. sz. 1'65 m. széles 60 kor. 9. sz. 2'75 m. széles 98 kor. 12% engedmény.

Hantos talaj előmunkálására porhanyító boronák:

Laacke 10. sz. 1'65 m. széles 66 kor. 12. sz. 3'30 m. széles 120 kor. 12% engedmény.

15 cm. mélységig a legnehezebb talajokban is jól működik.

Az »Osborne«-féle rugós fogas borona; alkalmas a szántóföld előkészítésére és meglazítására.

Munkaszélessége 183 cm. 17 foggal, ára 190 kor. 12% engedmény.

Hengerek

2'4 m. munkaszélességekben: sima, gyűrűs, rög-törő és kombinált rög-törő testekkel.

Áraik: 320.— 310.— 350.— 400.— kor. 12% engedmény.

Szállítókészülék ára 80 kor. 12% engedmény.

Vetőgépek.

Sorbavetőek:

»Mosoni Drill« teljesen egyenletesen vet hegynek föl, le, valamint lejtőn, rendkívül egyszerű szabályozás. 11'8 cm. és 10'5 cm. sortávollal.

II 13 15 17 soros
ára: 470.— 490.— 540.— 600.— korona

lőherschörö szekrény 60.— 70.— 70.— »
mindkettőnél 15% engedmény.

»Nemzeti« tolórendszeres gép, ugyancsak hegyes vidékeken alkalmas:

ára: 520.— 540.— 590.— kor. 12% engedm.

»Unicum Drill« kitünő hegyi vetőgép. Egyszerű, könnyű kezelés.

12 14 18 soros
ára: 480.— 520.— 620.— kor. 10% eng.

»Columbia Drill« 13 15 17 soros
490.— 540.— 600.— k. 5% eng.

»Montania Drill« elő- vagy hátsó kormánylyal
II 13 15 17 soros
470.— 520.— 560.— 590.— kor. 15% eng.

Uj kézi szóróvetőgép, Retteghy-féle, lóhere, repce, köles, mák és fűmagnak; vetőszélessége 7—8 méter. — Egyenletes vetés! Ára 60 kor. 5% engedmény.

Király-féle szóróvetőgép egyszerű. Ára 20 kor. 5% engedmény.

»Hydra«, új, horganyozott acél vetőgéptölcsér, kitünő eredménnyel használják, bármily vetőgéphez megrendelhető dronkint 2'30 kor. 25% engedmény.

Gabonatisztító gépek.

Rosták.

»Kalmár«-féle FR jegyű felsőrázóju, ára 110 kor.

» » AR » alsó » » 130 »

» » K J » szélrosta » 100 »

Mindháromnál bérmentes szállítás.

Ezen rosták a legnagyobb igényeket is kielégítik — Számos elismerés!

Leszih-féle »Victoria« terményrosta: óriási munkabírás, 4-felé osztályoz, csendes, nyugodt járása, a kettős működésű VIII. sz. magtárakba és nagy uradalmakba való, ára 270 kor. 8% engedménnyel.

Egyszerű működésűek 120 koronától kezdve kaphatók.

Kühne szelelő magtárrostája 68 kor. 12% eng.

» 5 sz. nagy gabonarostája 204 kor. 12% eng.

Simonffy új rostája 120 kor. 5% eng.

Konkolyozók:

Pernollet jegyű, szapora, tiszta munkája révén közkedvelt, ára 188 kor. 12% eng.

Pernollett jegyű, önműködő, tápláló szerkezettel, ára 208 kor. 12% eng.

»JA« jegyű, szelelővel, ára 156 kor. 12% eng.

Konkolyozók megrendelésénél ajánlatos a tisztátlan gabonából 2—3 kgos. mintát beküldeni, hogy a lyukat megfelelő legyen.

Pincegazdasági cikkek.

Borsajtók:

Könyökszerkezetű borsajtó 110 literes edénnyel 260 kor. 8% eng.

» » » 160 literes edénnyel 340 kor. 8% eng.

Főelőnyei: a csavar itt vízszintesen van elhelyezve és így ez által tisztátalanság el van kerülve; naponkint egy ember 15—20 sajtólast végezhet. Rendkívül erős, célszerű sajtó.

Favított Mabilie-rendszerű sajtók vaslábakkal, a feltölthető szőlő mennyisége:

280 liter 430 liter
ára 180 kor. 236 kor. 10% eng.

Szőlő és gyümölcs zúzó gép ára 70 kor. 12% eng.

szállító készülékkel ára 78 kor. 12% eng.

Ezeken kívül megrendelhetők az összes szükségelt gépek és eszközök, melyeknek áraival szemben hasonló engedményben részesíthetjük egyletünk tagjait. — Kérjük intézményünk szíves pártfogását.

Megrendelések az „E. G. E. állandó gépkiallítása Kolozsvár” címre küldendők.

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

(415.)

Biharmegye első gyümölcs kiviteli üzlete!

Egy 5 kilós kosár
Csemege Szőlő
1 frt 20 kr.

Mindennemű más fajta gyümölcsök: őszi, francia boraczk, nemes fajkörték, amerikai sima és gyökeres szőlővesszők, valamint kész ojtványokat a legolcsóbb árban szállít

Szabó István
szőlő birtokos,
fűszer és csemegekereskedő

(709.) **Nagy-Várad.**

Ugorka savanyításához 1 üveg franciurti ecetkivonatot 1 korona, a melyből 20 liter közönséges vagy 10 liter ecetszesz készíthető!

Láng és Lovass

gépolaj és gépszir-gyára

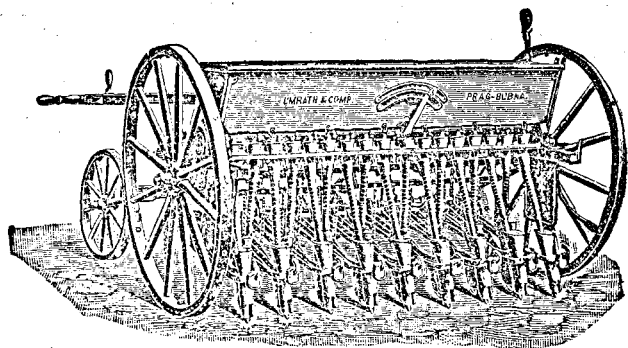
BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű gépolaj, hengerolaj, gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

(544. II.)

megbízható!

Tessék árjegyzéket kéri!

Ekek.

czélszerű!

kéri!

Trieürök.

könnyű járatú!

Umrath és Társa Budapest.

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig.

Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Más hasonló raktárral össze nem tévesztendő!

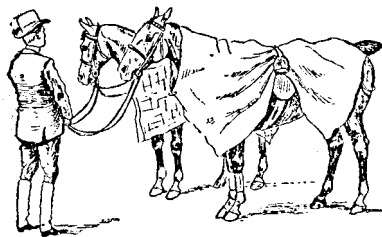
Legfinomabb Kristályüveg-sztali készletek nagy raktára. Budapest, Ferencz-József-tér 8. szám.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati

készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspor (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/4 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak).

Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/4 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Állandó gépkiallítás Kolozsvárt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriakban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Választások előtt. <i>É. E.</i>	503
A jó vetőmag használatának könnyítése (?)	504
A gazdaközönséghez. — Uj kézi cetőgép. <i>Rettegby Béla.</i>	505
Gabonasziszik irtása.	507
Baromfiak keresztezése. II. — r — s.	507
Tárca:	
Az öreg pásztor jó tanácsai. <i>Garda Márton</i>	504
Kisebb szakközlemények.	508
Vegyes közlemények	508
Üzlet, forgalom	510
Hirdetések	

Választások előtt.

Az idő kereke, ez a valóságos perpetuum mobile megállás nélkül, szakadatlanul forog tovább s minden forgásával új eszméket, új embereket vet a világba. Tudósok vitatkoznak rajta: az emberek termelik-e a nagy eszméket, vagy a nagy eszmék nemzik-e a kivitelükhöz szükséges embereket; de kétségtelen, nagy eszmékből és nagy emberekből sohasem fogy ki világunk. Elkopnak az eszmék is, emberek is, a feledés köde borul az egyikre is, másakra is: a közérdeklődés sugára csak az új eszméket, az új embereket világítja meg. Soha képviselőválasztás annyira nem érdekelte a magyar közvéleményt, mint a mostani; sohasem is volt a magyar közéletnek annyi nehéz kérdése összebogozódva, a törvényhozás döntésére bízva, mint amennyi most van függőben, az új törvényhozás fóruma elé hozandó. És isten végzéséből való csudálatos változás az, hogy ma nem közjogi meghatározások és közjogi megkülönböztetések, hanem közgazdasági kérdések, közgazdasági programok körül foly a választási harc. Örvendetes jelenség az, hogy a magyar nép, melynek lelkébe évszázak bajai oltották a Tiborc honfűjűjét, a politizálásra való szenvedelmet, most az új évszáz küszöbén a közgazdasági kérdésekben elfoglalt álláspontja után fogja képviselőjét választani. Amíg közjogi állapotunk nem volt minden részében kialakulva, minden ízében kifejeződve, amíg féltetni kellett azt kifelé is, befelé is, amíg zsenge ifjúságban óvni kellett fűjű széltől, gyengeségében istápolni kellett: addig hasznos és üdvös volt az, hogy minden erőnk, minden gondolatunkat a közjogi alap megszilárdítására, épségben tartására, fejlesztésére fordítottuk. Ez a mi erős várunk külső falának minden ellenség ellen való megerősítése volt. De a szabad Magyarország kivívása után Magyarország gazdasági jólétének munkával való megalapítása kell hogy következzen.

Közgazdasági programok, jelszavak, kivánságok indulnak hódító útjukra az ország szelvényében-hosszában. Ki mit szeret, mit

akar, mit pártol: ékes formába önti, díszes mezbe ruhazza, tetszetős színekkel kendőzi. A választó népnek a saját józan eszével kell a formából a lényegét kihámozni, a mezből a testet kivetkőztetni, a füstét lemosni, hogy maga előtt láthassa a kendőzetlen, meztelen valóságot. Őszelő hónapjában a jelöltek eljátszák a szerepüket, a választóközönség, az ezerfejjű Cézár tapsol, vagy fütyül, hogy egy fél hónapra rá a képviselő hozzon törvényt a népnek öt hosszú esztendőn át, a képviselőház ítélkezzék jólét és inség fölött, anyagiakban és szellemiekben egyaránt. Bölcs légy ó Cézár! Ezernyi ezer fejedben meghányjad, megfontoljad azt, amit hallottál, amit ígértek. Mert rövid néhány hétig a Te sok fejed választja ki az aranyat az iszappból, de hosszú éveken keresztül a Te szived ezrei fognak sajogni, ha rosszul választottál. Akkor már fütyülhetsz, tombolhatsz, jajgathatsz: magad vi-seled rossz választásod minden terhét, minden fájdalmát Te kiáltasz be az erdőbe, magadra vess, ha az erdő rosszat kiabál majd vissza.

A képviselőválasztásokkal foglalkozni ma már nem politikai, hanem éppen annyira közgazdasági szükség. A kor szelleme magával hozta a nagyobb igényeket, a szükségletek szaporodását, a megélhetés nehézségeit; a kor szelleme adott életet annak a tudatnak, hogy a népek a fokozott igények, a megszorított szükségletek, a megélhetés nehézségei közben támasztóra, erősítőre szorulnak. A kor szelleme szülte azokat az eszméket is, melyek az általa nemzett szükségletek kielégítésére működnek s az eszmék eszközül adta az azok kivitelére alkalmas embereket. Vannak ilyen emberek nekünk is, akik szemünk előtt cselekszenek, dolgoznak az eszmék érdekében. A nép minden osztálya, minden rétege megtalálhatja azokat, akik érdekeiknek pártját fogják. A mezőgazdaságnak, az iparnak, a kereskedelemnek meg vannak a maguk pártfogói és vannak az eszmék kivívására rendeltetett olyan harcosok is, a kik nem csak egyes rétegeknek, vagy csoportoknak

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN,
VII., Rottenbiller-utca 33. szám,
VI., Andrassy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szöszös) bükkönyt (Vieia Villosa) őszi borsót, őszi bükkönyt, tavaszi repezét, őszi repezét, (káposztarepezét), csibehurt, mustármagot.

(28.)

Legelőnyösebb

gabonaértékesítés.

Erotakarmányok.

Vegytiszta olajok és kenőcsök,
ponyvák, zsákok, szíjak, köszenek; szóval minden
cséplési anyagok és gépek.

(532.)

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való értékesítése.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

**Szőlővédekezési,
esomagolási, szüretelési és
pinczegazdasági cikkek.**

érdekeit látják. ösmerik és védik, hanem a kik az egész közgazdaság nézőpontjából itélik meg az egyes kérdéseket, az egész közgazdaság föllendítésére hozzák mozgásba erőiket.

Melyiket kövesd, melyikre szavazz magyarárom: minek magyaráznom, minek tanácsolnom azt Neked én? Évszázak hosszú során sok száz alkotmányos küzdelem mutatta meg, hogy a magyar nép ítéletében független, határozatában bölcs, szelleme a türelmesség szelleme, választása a meggyőződés higgadt, nyugodt biztonsága. Ha állást foglalt, nem a saját érdekében tette azt, ha küzdött, nem önös érdekek kielégítéséért fogott fegyvert, ha győzött, nem gázolt keresztül az ellenfél tetemén, ha legyőzték, nem jajgatott, nem kiabált, hanem az elvesztett megszerzéséért dolgozott. Így legyen most is. De vajjon így lesz e?

Nemcsak ideális, magasztos, hangzatos célokért küzdünk ma már. Anyagi kérdések, a jólét, a vagyon, a megélhetés kérdései forognak ma kockán. Milyen nehéz ezekben is megőrizni az önzetlenséget, a bölcseséget, a függetlenséget, a meggyőződést! Az egyik jelölt a mezőgazdaság részére védővámokat kér, a másik jelölt — s ez a jelölt a kereskedelmi miniszter — kimutatja, hogy ugyanezt kéri a kereskedők is; az egyik jelölt az uzsora eltörlését kéri, a másik uzsorának látja a földuzsorát is, megszüntetendőnek tartja ezt is; az egyik a hitbizományok korlátozását kívánja s a másik — hitbizományok ura — maga is kívánja azok rendezését; az egyik a mezőgazdaságnak kíván nagyobb előnyöket szerezni, a

másik is üdvösnek tartja ezt, mert mezőgazdaságunkon épül föl az ipar és kereskedelem. Szóval mindmegannyi látszólag elmentéses program, kívánság, elv, melyek a végeredményben csak összeérnek és összeműködnek.

Egyes osztályoknak a többi rovására való kedvezését, a lakosságnak bármily szempontok szerint kasztokra való osztását, az állam, tehát a köz javainak egy foglalkozásnem javára való fölhasználását egyenesen kizárja a kor szelleme, mely a gyöngébb védelmét kívánja osztály-és fajkülönbség nélkül, kizárja az önösség által meg nem fertőzött józan ész, mely nem kívánhat mindent magának a mások megrövidítésével. És mert ez így van, mert meggyőződésünk, hogy a magyar nép a mult idealizmusából egy dogmát vall még és az az önérdek alárendelése a közérdeknek, azért meg vagyunk győződve arról is, hogy a magyar nép jövője képviselői közül is többségben csak azok lesznek, akik az egész magyar nép, az egész közgazdaság, a valóságos közérdekért küzdenek és dolgoznak. S ha nem így lenne — Neked jaj ezerfejú Cézár!

E. E.

A jó vetőmag használatának könnyítése.

Mezőgazdaságunk legfőbb ágában, a növénytermesztésben egyik nagy hiba az, hogy a gazdák mindenütt — még a legnagyobb uradalmakban is — a vetőmag minőségére nem fektetik azt a súlyt, ami a jövő termés nagyságára és jóságára olyan nagy kihatással van. Nemcsak hogy a növény bonctanának és élettanának legegységesebb szabályait

nem tartják be, de még a gyakorlat, a tapasztalat mindennél becsesebb tanulságait is figyelmen kívül hagyják. Súlyos következménye ennek azután az, hogy az aratáskor ritka gabonát vág naphosszat az arató, a cséplő üres kalászokat ver, a rosta nem tudja a gáztól megtisztítani a magot, a kereskedő kis pénzt ad a terményért, a kenyér hitvány, egészségtelen.

A föld méhében a fogamzásnak, a termékenységnek mindennél értékesebb anyagai megvannak, de hiányzik az a mag, mely ezeket az anyagokat a fogamzásra, csirázásra, termékenységre képessé is teszi. Meddő marad a termékeny Anyaföld, holott méhében hordja a gazdagság, a jólét, a bőség megtermékenyítésre váró petéit. Nem terjeszkedünk ki minden kulturnövényünk vetőmagjának minden hibájára, mely az új növény keletkezését, fejlődését gátolja, csak főbb növényeink magjainak azon legnagyobb hibáit akarjuk föl-idezni, melyet több-kevesebb figyelmetlenséggel, hanyagsággal a gazdák a vetéseknél nem méltatnak figyelmükre.

Búzánál és rozsnál a kevés beltartalmú, üszkös, rozsdás kalászból való, sérült, fagyott, éretlen, ázott, állati kártevők petéjével megrott, bármely okból csiraképtelen szem nem való a vetésre.

Arpánál hibás az ázott, vastaghéjú, üszkös, szemetes, dohos vetőmag;

Zabnál a léha, könnyű, dohos, 85% csiraképességen alul levő mag.

Teugetri vetőmag kézzel morzsolt, korrekt csövekről való, tiszta fajtájú, jól beérett, nagy szemű legyen.

A hávelyes magvak zsizsikmentesek, nagy- és teltszeműek, proteindúsak legyenek.

A lóhera vetőmag tavalyi termésű legyen, színe legyen lilás-sárgás és ne világos, mert akkor éretlen, ne barnaszínű, mert akkor öreg; legyen nagy szemű, arankamentes, gyommentes, ápión nélküli.

Lucernamagnál a kénsárga szín a jó, a

TÁRCA.

Az öreg pásztor jó tanácsai.

II.

A fiatalabb generáció ime fecsegő. Az előszó után most már közbeszólást enged meg magának s valószínű, hogy még az utolsó szót is elkapja. Előbb azonban halljunk még valamit.

— Sokat irék, de nehogy mind közöljék, mert Garda senectus debilitat vires animi, mutatque vigorem, — mondja az öreg pásztor.

Pedig Garda erős! és gyaroltságait ére nyei dúsan befedik. Pásztor, a ki tanul, hogy tanithasson; hisz, hogy mások hitét erősítse; tapasztalatokat gyűjt, hogy a másokét gyarapíthassa. Nyájának nemcsak lelki, de testi szenvedéseit is enyhíteni törekszik.

Krisztus urunk tanításai mellett figyelmet fordít a Hippokratés és Aristoteles tanaira is. Az ő világa a való élet a maga nyilvánulásaival, örömeivel és bajaival, melyeket — a mennyiben emberileg lehetséges — nem bag bonás mende-mondák, hanem szakírók véleményei és saját tapasztalásai alapján mérlegel. A jót is, a rosszat is igazi eredési helyéit kíséri és még akkor is, mikor szép lovait el-

lopják, emberi nyomok után kutat, hogy azon visszaszerezze. És vissza is szerezte, de tanításul adja, hogy „egy szikra városokat gyújthat fel; egy madár lábrugása hólvavinákat credményezhet stb. stb., mert ha kereső út jában egy oláh legénynyel szóba nem állt volna, ellopott lovait soha sem kapta volna meg.“ Ime a tiszta logika: mindennek a mi történik, természetes okai vannak.

Ezt hirdeti, ezt tanítja sok viszontagságon keresztül maig s tovább egészen a sir széléig. Az alapgondolata ez a bibliai mondás: „ember őrizd magad, én is úgy őrizlek.“

Vigyázz magadra, egészségedre, úgyszintén barmaid egészségére is; hallgass az értelmesebbek, a tapasztaltabbak jó tanácsaira, mert ezeknek hasznát veended.

Ime ismét egy pár jó tanács:

Ovszer, hogy a lovak el ne ragadhasák a szünat, kocsit.

Legcélszerűbb eszköz erre a következő: Köss a ló jobbfelöli szem-ellenzőjére egy erős, mintegy két rőfnyi erős zsinort (a milyen a fűrészfűrés spárga) vezesd el azt a ló feje előtt által a bal oldalra és ott egy karikán huzd által. Most ismét köss hasonló hosszúságú sineget a ló balszeme előtti ellenzőre,

vezesd át a sineget a ló feje előtt, huzd azt a jobb oldalon lévő karikán által.

Tedd ezt mind a két lóval, vagy négy közt a két elsővel (csak hogy a négy lónál, hosszabbra kell hagyni a zsinort). Ekkor a ló fejétől hátra felé, mintegy 3—4 lábnyira kösd össze egyenlő hosszúságra mind a négy sineget, köss az öszszebogzáshoz egy gyeplő gyantáti zsinort, mit a kocsis ülésénél jobbra kell megakasztani.

Mihelyt ragadásra, elkapásra rugaszkodnak a lovak, azonnal rántasd meg a kocsissal az ülés jobbán megakasztott zsinort, mire a megkötözött szemellenzőjű lovak, szemökre csappanván ezek, egyszerre elvesztik szemök látását s megállnak.

Biztos óvszer (praeservativa) marhadög ellen.

Végy két evőkalán dohottat. Két marok konyhasót, megtörve. Egy evőkalán székfűvirág port. Egy marok fokhagymát megtörve. Egy kalán örvénygyökér port (Pulvis radice [enulae].) Két kalán pergelt és porrá tört fenýőmagot.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

KOLOZSVÁR.

Alaptőke: 2.000.000 korona.

A bank elfogad betéteket takarékpénztári könyvekre, folyószámlára; azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámlától váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, klorsolt értékeket stb. Értékpapírokat és idegen pénznemeket elad és vásárol, előlegeket ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja sorsjegyek revisióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket, bármely külföldi piacra. Rendelkezésre tart a felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes páncélszekrényeket. (Safe deposits). Nagyobb ládába csomagolt és a fél peccéjével ellátott ezüst és aranyeműek, vagy más értéktárgyak külön e célra berendezett tűz- és betörésmentes szobában őriztetnek.

Mátyás- király-tér 32.

Magy. kir. szab. osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Mátyás- király-tér 32.

Üzleti órák délelőtt 1/2 9—12-ig, délután 3—5-ig.

(710.)

bőrsárga színű öreg, legyen biztos eredetű, növényi és állati élősdiektől mentes.

A cukorrépa magja nagy gomolyokban, 100 szemből 150 csira legyen, a gomoly színe legyen világos sárga, tavalyi, legfeljebb 2 éves, dohmentes és olyan repából származott legyen, melyben legalább 16% cukrot garantáltak.

Burgonya gumónak fekélymentesnek, legalább 18% keményítőtartalmúnak, sima felületűnek, kianülő szeműnek, csiraképesnek kell lennie. Rossz a kicsirázott, fagyott gumó.

Ne ijedjenek meg gazdáink: nem céltünk most annyi tömérdék tanítás, tanács, magyarázat, kísérlet után megint egyszer rekapitulálni a jó mag elvetésének előnyeit, a jó vetőmag tenyésztésének és előkészítésének szabályait. Falra borsót hányni, az csaknem olyan improduktív foglalkozás, mint jó földbe rossz magot szórni. És legyünk igazságosak is: nem minden gazdának, nem mindig és nem minden terményénél áll módjában az elmélet és gyakorlat előírta szabályokat saját gazdaságában, vetőmagjánál betartani. Az elv mindazáltal sem szenvedhet csorbát, az elv mindazáltal is sértetlenül csak az marad, hogy nem szabad mást, mint jó magot elvetni. Ha a gazda maga, a saját gazdaságában nem tudott jó vetőmagot előállítani, máshonnan kell ezt beszerezni, onnan, a hol elősmerten jó vetőmagot kaphat. Más termelőtől, vagy jó hírű kereskedőtől.

Drága dolog ez, tudjuk. Meg vagyunk győződve ugyan, hogy a jó vetőmagnak a rossz fölött még drága beszerzés mellett is megvannak a maga óriási gazdasági előnyei, de mégis minden erőnkkel fönn kell tartani azt az örökéletű és örökbecsű elvet, hogy mennél kevesebb költséggel mennél nagyobb hasznot nyerni, az a gazdálkodás tökélye. Nem lehet befolyásunk arra, hogy a gazda, a kereskedő az arra rászorult termelőknek olcsón adják a jó vetőmagot. Erre nem elég hatalmasak sem a gazdák maguk, sem érdekképviselőik. De

egy dolgot a gazdák is, képviselőik is megkérhetnek és kérhetnek és ez az, hogy a vetőmagnak szállítási költségei csökkentessék, mert ez közvetlenül olcsóbbá fogja tenni a vetőmagot, lehetővé fogja tenni azt, hogy a gazdák saját előnyükre fölhasználhassák a mások gazdasági tevékenységét.

Hogy ez nem tisztán mezőgazdasági érdek, hanem a magkereskedelemnek is érdeke, azt a budapesti kereskedelmi és iparkamara legutóbbi jelentéséből is meg lehet olvasni, hogy nem kivétel nélkül kívánság; azt az osztrák államvasúton már évek óta behozott azon intézkedés is bizonyítja, mely szerint gazdák által vetőcélokra rendelt mindennemű mag, gumó, gyök a szállítási tarifa 50%-os díjkezdésményével szállítható rendeltetési helyére. Ez intézkedés olyan előnye az osztrák mezőgazdaságnak és az osztrák magkereskedelemnek, mely egy csapásra megmagyarázza azt, miért lehet belterjesebb az osztrák mezőgazdaság, miért fejlődhetik, gazdagodhatnak az osztrák magkereskedelem. Nálunk mindössze a lóhere- és lucernamagra van 20%-os díjkezdésmény, holott a mezőgazdasági termelés egész vonalán, a magkereskedelem minden ágában fejlődés és lendület állna be, ha minden vetőmag az osztrák államvasúton behozott üdvös intézkedéshez hasonló szállítási kedvezményben részesülne.

Tarifapolitikánkra a kedvezőtlen gazdasági helyzetben és a még kedvezőtlenebb kilátások előtt rendkívül fontos föladatokat várnak. A vasutaknak az állam kezébe való összpontosítása éppen abból a szempontból hasznos és fontos, hogy az állam ezáltal polgárainak, a köz érdekében a gazdasági tevékenységet és megélhetést könnyítő és elősegítő intézkedéseket tehet. És ennek a tarifapolitikának látszólagos akadályok elől, a díjszabás megosztásával előálló technikai nehézségektől visszariadni nem lehet és nem szabad, mikor az egész mezőgazdaságnak és a kereskedelem egy fontos ágának nagy érdekeiről van szó.

A gazdasági és kereskedelmi érdekképviselőeknek együttesen, vállvetve kell működniök, mikor közös érdekekről van szó. Ez a harmonikus együttműködés. És ezt a harmonikus együttműködést kell létrehozni a gazdasági egyesületeknek és a kereskedelmi kamaráknak a jelzett cél érdekében. (.)

A gazdaközönséghez!

Uj kézi vetőgép.

Tapasztalataim és hosszas kísérletezésem alapján, igyekeztem egy oly vetőgépet előállítani, a melylyel takarmánymagvainkat, különösen lóhere, luczerna vetéseinket nagy megtakarítással a leggyenyeltesebben eszközölni képesek legyünk.

Az eddig használatban levő és ösmert szóróvetők — ezekből a legtökéletesebb magamnak is megvan — nem tesznek egyenletes munkát, helyenkint sűrűn, hol ritkán vetnek, vagy éppen semmit nem vetnek, mert az alkalmazott hajtómű egyformán nem kezelhető s így ha bevetett táblánkat a mag kikelése után megtekintjük, látjuk a káros, egyenetlen vetést és az abban létező óriási hibákat.

Ezen gépeknél nincs meg a vetőmagnak folytonos egyforma folyása a vetőkerékre, a magnak esése nem lévén, csakis erőltetve, rázva kerül a vetőkerékhez hol több, hol kevesebb s ez okozza a káros egyenetlen vetést és a sok hibát.

Igen sok gazda sorvetővel veti el a drága lóhere és luczerna magvait. Ez nagy megtakarítás az igaz, de hátránya is sok van.

1. Nagy munkaerőt igényel.
2. Szaporátlan.
3. Oldalossabb helyeken nem használható.
4. Drága, nem mindenki szerezheti meg.

Mindezekről eltekintve, szerintem a takarmányféle növényeket nem sorba, hanem szórva kell elvetni, mert a napsugarak különben nem hatolnak be azok tövéhez, hogy a fejlődésre befolyást gyakoroljanak.

Egy kalán angélika gyökér port. Acsalaput, vagy a gyökerét megtörve. (Pestilenz kraut. *)

A szerek összekevertetnek, s minden reggel egy evő kalányit bé kell dörzsölni kézzel, vagy penzlivel a marha inyére, szájába. És ha vagy egy marha még is elkapná a dögöt, csak minden reggel bé kell dörzsölni, mert 3—4 napra megfordul s el nem pusztul.

Megpróbáltam a muszka táborozás után 1850-ben. Léven a táborozás 1849-ben s hgyván a dögöt és szopornyicát emlékül. Mielőtt ismertem volna fennebbi óvszert, egy tehenem elkapta a dögöt, mikor a nyavalya utolsó stádiumában volt, belé töltöttünk 1½ kupányi aludt tejet, 10 pere mulva szálalni kezdte a

*) Ez utóbbit is ismertem, mert a sáromberki marosmenti malom mellett bőven terem, de orvosi erejét nem tudtam, botánikus nevét sem lelem, hanem Wildenow könyvében kaptam *Pestilenzwurz* név alatt XIX. classe Syngenesia. II. Ordnung. Superflua közt. a 686-dik lapon, hogy régen használták pestis ellen, vízfelfét és izzadást hajtó. És a leveleit most is használják rosszfélé régi daganatok béborítására és azokat nagyon jól gyógyítja. Németül: Der grossblättrige Hufhattig a neve. Terem a folyók, patakok szélén, fűvényes helyeken. *Virágja az aca-lapjának* nagyon hasonlít a vadgesztenyéjéhez s hamarabb búvik ki, mint a levelei. Levelei emberderéknyi magas száran nőnek s hasonlítanak a keserű lepújához (Bardana.) Filius ante param.

zöld lucernát és megélt. Tehát az aludt tej orvosság a dögben.

Óvszer disznódög ellen.

Egy font (32 lat) örvény-gyökér pór (Pulvis [radicis enulae])

Két marok fokhagyma, jól megtörve.

Két marok konyhasó, jól megtörve.

Két kupa fenyő mag, jól megtörve.

Egy negyed font (8 lat) bűdös kő, apróra törve.

Három darab, jó vastag torma, megreszelve.

Ezen szereket egy véka (15 kupás) török-buzalisztnben kell jó összevegyíteni és jó nagy kovászt belé tenni, s egy veder (régí veder) ecettel jól megdagasztani. Este 6 órakor megtörténvén a bédagasztás, reggelre jól megkél.

Este a disznóknak nem kell enni adni, hogy éhezzenek jól meg. Reggel éhgyomorra a tésztát a vállujokba kell tenni s éhesek lévén, két-három falatot fálnak belőle, mert nem lehet valami kedves eledel. Egy óra hosszát nem kell enniök adni. Némelyiknek hasmenése van, utána a másik okádik, s némelyiken semmi változást nem csinál.

Ezt én rendszeren akkor adtam bé, mikor vettem észre, hogy a faluban dögölnek adisznók.

Az óvszer menyyniségét a disznók számához kell alkalmazni.

Megtörtént, hogy este süldőim jól ettek s reggelre kettő dögölve volt. Megcsináltam az óvszert, a többinek nem lett baja.

Van még több kényes, gonosz, állatnyavalya ellen receptem, pl. lovak, tehenek, juhok, tyukok, libák betegségei ellen és gyógyítása végett, egy lithani (Poroszországi) tapasztalt német mezőgazdától, 3-dik kiadás után, ezt most áttettem magyarra s ki akarom adni. Ezt 1845-ben Berlinben szemem láttára nagyon kapdosták el a németek, néhány ezüstgarasért s ezt látva magam is hoztam egy példányt.

Az egész munka kisdéd 8-ad rétbén 47-lapból áll.

És most jöjjön a végszó, mely közé mi konkolyt nem hintünk.

„Historiája van minden itt általam ajánlott szernek, de biz én nem alkalmatlankodom azzal. Legyen elég mindenkinek annyi: ha használ.

Bizonyítványt nem kértem senkitől, bizonyítson a szer.”

Garda Márton.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktáral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Az eddig használt gépeknek ezen hiányát akartam tehát pótolni, a midőn évek során át folytatott kísérletek alapján végre sikerült egy oly különleges kis kézi vetőgépet kieszelnem, *a melyvel a legegyszerűsebben lehet nevezett takarmány-magvainkat gyorsan és biztosan elvetni.* Nyugodt lélekkel ajánlhatom most már ugy. a nagybirtokos uraknak, mint a kisebb gazdáknak

A gépet, a visszaélésektől megóvándó, Ausztria-Magyarország területére szabadalmaztattam és annak beszerezhetési árát is, hogy mindenki még *az első évi megtakarított vetőmagja árából* megszerezhesse, a legminimálisabb összegben, 60 koronában, határoztam meg.

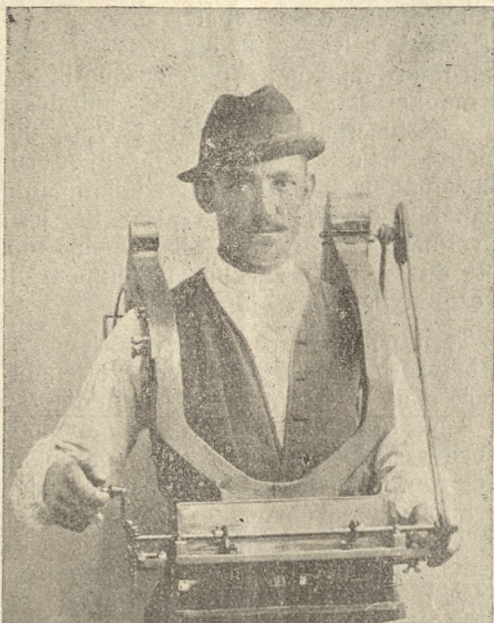
Gépem előnyeit, annak végtelenül pontos, de mégis egyszerű szerkezetét a következőkben ösmertetem a gazdaközönséggel:

A vetőgép alakja.

Ezen kézi vetőgép az eddig már ösmert készülékekkel szemben *könnyű és kényelmes hordozhatósága, nagy munkaképessége* és kiválóan — *a vetőmagnak saját önsúlya következtében* — *egyenletes működése által tűnik ki.*

Jobb oldal.

Munkában.

Bal oldal.

zithető. Az emeltyü karja alatt egy kiszökő lap van beállítva, mely az emeltyü lenyomhatását határolja. A számlap az O-val jelzett kezdőpontnál ha áll, az emeltyü kart nem engedí lenyomatni, tehát a nyílás zárva van és mag a csatornába az emelő szerkezethez egyáltalán nem juthat. Ha a szorító csavart meglazítjuk és a számlapot nagyobb számra állítjuk, a nyílás annál nagyobbá tétetik, a kívánt mértékben való elforgatás után a szorító csavar ismét meghuzatik. Ezáltal tehát a vetőmagnak a vetőszekrényhez való vezetése *menyiségileg meg van határozva.*

II. A vetőszekrény.

A magnak a vetőszekrényből való kifolyása a vetőkerekre a fenék lapján lévő nyílásokon a *magnak önsúlya által* történik. Ezen nyílások a vetőszekrény fenéklapja alatt elrendezett közös tolólap segítségével tetszés szerint nyithatók ki, avagy zárhatók el, mint a hátsó magszekrénynek nyílása. Ezen toló-

laphoz egy fogantyú gyanánt szolgáló, szintén számlappal ellátott gombos emeltyü van alkalmazva, mely emeltyü elibe ugyancsak megrögzíthető csavar szolgál.

Ezen berendezés segélyével tehát a tolólap is mindig úgy állítható be, hogy a magnak a vetőkerekre való kifolyása ugyanoly mennyiségben történjen, mely megfeleljen a nyíláson át az emelőszekrényhez jutó s az utóbbi által a vetőszekrénybe szállított magszékénynek, melynek súlya mindig egyenlő. Így tehát a vetőszekrény állandóan telve van maggal s ennek sik, lejtős oldalfalain a mag önsúlya következtében mindig egyenletesen folyik ki a vetőkerekre.

A vetőszekrényen levő kis ajtón mindig látható a szekrényben levő magnak mennyisége.

III. Az emelő szerkezet.

A gépnek emelőszekrényvel ellátott csatornája alsó és felső végénél kinyitható ajtókkal van ellátva, melyeken át ezen csatorna belseje teljesen megközelíthető s az itt elrendezett alkatrészek megrongálódásuk esetén könnyen rendbehozhatók.

IV. A vetőkerek.

A vetőkerek két ellenkező irányban forognak. A bal kerék balról jobbra, a jobb kerék pedig jobbról balra, s a gyors forgás folytán körív szerű vonalban szóratik a mag, mely körívek a készülék merőleges tengelyében egymással érintkeznek.

Mindenik kerék a magot 4—5 méter távolságra szórja el s így tehát a géppel egyidejűleg 8—10 méter szélességű sávot lehet egyenletesen és pillanat alatt bevetni.

V. A gép kezelése és a vetés.

A gép működése a fennebbiek után igen könnyen megérthető. Ugyanis a gép jobb karján lévő számlap szorító csavarját meglazítjuk s a számlapot az O-val jelzett kezdőponttól — mondjuk hogy az I-es számhoz — fordítjuk s a már meglazított szorító csavarral újból leszorítjuk. A gép baloldalán lévő gombos emeltyü elibe alkalmazott csavart meglazítjuk s az emeltyüt az O-val jelzett kezdőponttól az I-es számhoz toljuk s a csavart újból leszorítjuk. Most a vetőgépet a vető vállára veszi s a hátsó magszekrényt maggal ellátja. Jobb kezével lenyomja az emeltyüt és

csendesesen forogni kezdi a gép hajtó kerekét. Kis idő múlva az emelőgép emelni kezdi a magot fel s bedobja az elől álló vetőszekrénybe. Midőn a vetőszekrény megtelt maggal a forgatást megszüntetjük és a bevetendő tábla szélére állunk.

Vetés.

A gép hajtó kerekét sebesebb forgásba hozzuk — minden lépés alatt egyszer foidítandó meg saját tengelye körül — balkezünkkel a gép baloldalán levő gombos emeltyüt előre nyomjuk és haladunk előre rendes lépésben. Ha a gép ritkán vetne, a már elmondott jobb és bal felőli számlapokat nagyobb számra állítjuk s mindannyiszor lerögzítjük. Különböztetve a vetés sűrűségét a gazda maga kell hogy tudja, mivel a gépen alkalmazott pontos szabályozók az egyenletes vetést teljesen biztosítják.

VI. A vetőmag.

Az elvetendő here, avagy lucerna mag, minden idegen magtól, pelyvától mentes a legszelbebben kitisztítva, kirostálva kell, hogy legyen, mert ellenkező esetben a gép egyenle-

Alkatrészei a következők:

I. A magszekrény.

A gép áll egy lejtős sík fenék-lappal bíró magszekrényből, mely a vetendő mag befogadására szolgál és a gép használata alkalmával a háton nyugszik. Ezen magszekrény egyik oldalán, a mely felé a fenéklapok lejtősödnek, egy tolólap (suber) segélyével elzárható nyílás van alkalmazva, melyen keresztül foly a mag egy szabályozóval ellátott kis csatornán át egy nagyobb csatornába, melynek belsejében emelőgép (Elevator) van alkalmazva. Ha az emelőgép a szabályzóval együtt forgásba hozatik és a nyílás nincs elzárva, ugy a mag a saját súlyánál fogva a nagy csatornába foly és az emelő szerkezetnek szállító edényei által alólól felvívódik és ott egy másik csatornába ömölve, a vetőszekrénybe vezetetik. A nyílás nagyságának szabályozására vagy teljes elzárására egy beállítható emeltyü szerkezet szolgál a gép jobb felőli karjának külső oldalán. Ezen szerkezet számlapja forgathatóan van berendezve s különböző állásaiban egy szorító csavarral rö-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye. Árúimért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és matrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

Alapítattott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítattott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-uteza (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kiviteli divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kény-elők, nyakkendők- és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatsitz zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők, goblin ágy- és asztalterítők, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök, pamlag-szőnyegeken.

Újonszülettek részere garnitúrák, paplanok, matrácok- és kocszi-takarók.

Nagy választék butorszövegek és szőnyegeken.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi jékmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester
építési irodája
Kolozsvárt, Jókai-u. 7.
szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

tes működést nem tehet. Véletlenül belekeveredett búza, rozs, avagy árpa szemek is képesek az egyenletes vetést — a magkifolyás lévén gátolva — megakadályozni.

VII. A gép kenése.

A gépen alkalmazott forgótengelyek mindeike, apró kis csapágyakba forog. Ezeket szárazon jártni nem szabad. A szij áttétre alkalmazott kerekek ha megsikósodnának, előnyös liszté törött kolofonium-porral forgás közben behinteni.

VIII. A gép munkaképessége.

A munkaképességet a vető maga határozhatja meg, mert az ő kitartóságától függ. Rendes menetelés mellett naponta 10—15 kat. holdat könnyű szerrel bevet!

IX. A gép szállítása és elraktározása.

A gépnek szállítására, hogy az ütéseknek, rongálódásnak kitéve ne legyen, alkalmas láda van készítve. S igen ajánlatos is, hogy úgy a munkába szállításnál, mint annak bevégeztével abban tartassék s azzal raktározassék el!

X. Megrendelés.

A gépnek ösmertetését, annak terjesztését — a nagy gazdaközönség kényelmét tekintve, — az Erdélyi Gazdasági Egylet *állandó gépkiallítási intézősége* Kolozsvárt vállalta el. Megrendeléseket egyenesen nevezett címhez lehet intézni.

Kolozsvár, 1901. év.

Rettegny Béla,
földbirtokos, a gép feltalálója.

Gabonasziszik irtása.

A gabonasziszik (egyed vidéken zsuzsók, árpa-zsuzsók is, tudományos néven *Calandra granaria*, Linné) egy kis és karcu termetű orrmányos bogár, melynek hosszúsága 3—4 milliméter, szélessége pedig 0.7 1 milliméter. Testszíne sötétbarna. E bogár csak a magtárakban él. Lassu járásu és repülni nem tud, mert a szárnyfedő alul a repülő szárnya egészen hiányzik. Zavarás esetén tetszhalottat színlel, de azután egy-két perc múlva ismét megmozdul.

A gabonasziszik az egyes gabonaszemekben fejlődik és pedig leginkább a búza, árpa, rozs- és kukoricában, — zabban már ritkábban, megjegyzendő azonban, hogy csak magtárban elhelyezett magvakban, lábon álló gabonában nem. A nősténye potéit úgy rakja a szemekbe, hogy azokon hosszúra nyulott fejével, u. n. orrmányával elébb egy kis lyukat fur, azután megfordul és potéit a furott lyukba tojja. A gabonasziszik álcája fehér színű és csak a rágószerve barnás színű; teste formátlan és igen ráncos; lába nincs. Egész fejlődését a szemben éri el s annak lisztes belsejével táplálkozik is, ugyanabban bábozódik is és a magszemet csak akkor hagyja el, mikor már teljesen kifejlődött azaz mikor bogár.

Kártétele abból áll, hogy úgy a kifejlődött bogár, mint álcája a gabonaszem belsejét annyira kirágja, hogy annak csak épen a korpája, héja marad meg. Minthogy pedig egy-egy zsiszik teljes kifejlődéséhez körülbelül 45—50 nap szükséges, s egy nőstény 36—60 potét tojhat, és továbbá minthogy a bogár fejlődése egyes melegebb fekvésű magtárban egész éven át majdnem fennakadás nélkül folyik, vagy télen legfeljebb két-három hónapig

szünetel, azért könnyen érthetővé válik, hogy e bogár rövid idő alatt miért szaporodik el oly tömegesen és miért tesz olyan nagy kárt a gabonában. Figyelmet érdemel, hogy a zsiszik tömegesen csak a zugokban felhalmozott szemetes gabonában szokott szaporodni, és abból huzódik át a magtárban levő tiszta gabona-garmadába, melyekben tovább szaporodik; egyáltalán szereti a nyugalmat és sötétséget!

A gabonasziszik ellen való sikeres védekezésnél figyelembe veendő mozzanatok a következők:

1. Hogy a gabonasziszik a magtárban el ne szaporodhassék, szükséges, hogy a magtár mindig tisztán tartassék. Ez oknál fogva fel kell használni minden alkalmat, hogy valahányszor a magtár kiürül, annak összes zugai (lépcsőaljja, falburkolat belseje, vakablak, támasztó oszlop ajtó, a padló- és falburkolat repedései, a mestergerendák) kisöpörtessenek, minden maghulladék szemetestől onnan kitakarítsassék; általában vigyázni kell, hogy a magtár e helyein semmiféle maghulladék, vagy piszok hosszabb ideig meg ne hagyassék.

2. Magtárban tehát szeméthulladékot (rosta-alját, söpredéket, ocsut) egy napig sem szabad meghagyni, hanem a felgyülemelő hulladékot onnan rögtön eltávolítani s vagy erősen égő tűzben elégetni, vagy trágyalébe fojtani kell, hogy a zsiszik abból ki ne mászhassék. A hol az efféle mag baromfi etetésére szolgál, azt olyan helyen kell tartani, hogy az abban esetleg élő zsiszik magtárba vissza ne juthasson.

3. Hol az alapos takarításnak egyszerre való végrehajtása nem volna lehetséges, mert pl. a magtár (nagy gazdaságban, vagy gabonakereskedőknél) egészen sohasem üres, ott a takarítást úgy kell beosztani, hogy a magtár egyes helyei akkor takarítsassanak ki, mikor az lehetséges, de úgy, hogy ilyen módon az egész magtár alapos takarítás alá havonként legalább egyszer jusson.

4. A takarítás (kisöprés) megkönnyítése végett szükséges, hogy a magtár padlójának, falburkolatának minden egyes hézaga olyan anyaggal betapasztassék, mely fele- (vagy nagyobb) részben marha- (tehén, vagy ökör-) trágyából és fele- (vagy kisebb) részben jól gyurható (ragadós) agyagból készült. Hogy e tapasztás annál jobban oda ragadjon, szükséges, hogy a tapasztás munkája előtt a betapasztandó részek megnedvesítettessenek.

5. Hogy a *tiszta* (pl. *uj*) *gabona* meg ne zsiszisedjék, okvetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenként legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert gyakran megbolygatott gabonában a zsiszik nem marad meg.

6. *Zsiszikes gabona* a gabonaszisziktól akként tisztítandó meg, hogy előbb olyan szemű rostán rostáltassék meg, a melynek szöveten a gabonasziszik kihull ugyan, de a magszem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsiszik a megrostált gabonába ismét vissza ne huzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás dacára egy-két zsiszik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal vagy — ha rendelkezésre állanak — juh-bőrös bundákkal, len- vagy kenderkóccal betakarassék, melyekbe a garmadából menekvő zsiszik behúzódik. Az ilyen helyen meghú-

zódott zsisziket azután 7—8 óra, de legkésőbb egy nap múlva zsákostól-rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, ahol az összeséperhető és tűzben vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő 5—6 szor, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután pedig, mint a tiszta gabona, hetenként csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonasziszik magtári csapássá ne váljék, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről, vagy gazdaságból érkező gabona vagy gabonaszállításához való zsák, magtárba csak akkor vihető be, ha abban gabonasziszik nincs.

9. A magtárt, vagy zsiszikes gabonát mérgekkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A gabonasziszikkal (*Calandra granaria*), nem szabad összetéveszteni a lencse- vagy borsó zsisziket (*Bruchus lentis*, *Br. pisorum* vagy *Mylabris lentis*, *M. pisorum* s más fajok). Ez utóbbi csak a hüvelyes vetemények magvaiban él, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőz meg; gabonafélékben nem él. Ellenben a gabonasziszik csak a gabonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiba nem megy be.

Baromfiak keresztezése.

II.

Mint már említettük, a baromfiakat két csoportba lehet osztani; a nem kotlók és kotlók csoportjára. Az első csoporthoz tartozók kitünő tojók, fehér héjju elég nagy tojásokat tojnak; de nem jól tojnak télen, kivéve ha korán tavasszal lettek kikelve. A nem kotlók húsa nem kiváló a Houdanokat kivéve, melyek kitünő húsuak.

A második csoporthoz tartozók nem oly jó tojók, a tojásuk nem oly nagy, nyáron is sokszor szünetelnek a tojásban épen a jó kotlásuk miatt; míg másrészt télen jól tojnak, és tojásuk barnás héjju. Húsról nézve is jobbak, legalább mennyiségre nézve, míg a minőség gyengébb, a Langshant kivéve. Ha jó tojó fajokat akarunk létesíteni, úgy mind a két csoportból kell a szülőknél lenni. Az ily keresztezés eredménye többé-kevésbé egyenlő magában mind a két szülő előnyét, tehát kitünő tojó lesz, úgy télen, mint nyáron, tojásai nagysága is kielégítő lesz. Nagyon szivós lesz, húsu több lesz, mint az első csoportban lévőknek, minőségre nézve pedig fölötte állnak a második csoportnak. Kotlósak lesznek egyszer-kétszer egy évben, de azért ez a tulajdonságuk nem fogja nyáron át a tojásban zavarni. Minden esetre a keresztezésnél a kakasnak kell a kisebbnek, a tyúknak nagyobbak lenni. A különböző keresztezésekről részletesen tárgyalva, különösen hasznosak a következők: Minorca-Langshan, (a felsorolásnál mindég a kakas lesz először említve) ez szép testalkatú, fényes fekete tollu faj lesz és hasznát tekintve is előnyös keresztezés; kitünő tojók, nagy tojásokat tojnak télen is, míg húsu kitünő. Minorca még Brahmaival. Plymouthtal, vagy Wyandottal is jól kereszteződik, bár ez utóbbi legkevésbé ajánlatos a kotlók csoportjából keresztezésre. Különböző Leghornok közül a fehér Leg-

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és mütrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű mütrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

horn kakas kitűnő, mert utódainak tollai szép világos színűek lesznek. Houdan kakas, vagy tyúk, kotlók csoportjába tartozó fajtával keresztezve nagyon jó tojó csirkéket hoz létre, melyek megevése is igen alkalmasak. Oly esetekben ha akarjuk, hogy mindkét jótulajdonságot egyesítse a csirke magában, úgy minden esetre kell a keresztezésnél Houdant alkalmazni. Houdan keresztezésnél a csirkének nagy bóbitája lesz, a mit némely tyuktenyésztő hátránynak tart.

Ugy a fekete, mint az ezüst színű hamburgi faj Brahmával keresztezve kitűnő tojót hoz létre, bár a tojások kicsinyek; ezt a keresztezést azonban a gazdák ritkábban alkalmazzák, mert a hamburgi faj inkább disz állat.

Ha jó, de nem tiszta fajt akarunk elérni, úgy tyukjainkkal Minorca, fehér Leghorn, vagy Andalusiai kakas járjon. Ha eladás, vagy jó tojás céljából akarunk keresztezni, úgy Houdan kakast használjunk. A kotlósok csoportjából soha se válaszsszuk a kakast, ha nem tiszta fajta a többi szárnyas, ha azt akarjuk, hogy tojóképeségük fokozódjék, mert ez a keresztezés inkább hátrányra, mint előnyre válnék.

Ha fogyasztás céljából akarunk keresztezni, akkor Houdan, Dorking, Angol-faj és Indiai fajt alkalmazzunk.

Az indiai fajnak sárga tolla és sárga lába van, ha fehérrel kereszteződnek, úgy hol fehér, hol sárga lesz leszármazottjuk. Mostanában Angliában majdnem kizárólag ezt a fajt használják.

Legujabban Franciaországban egy új faj a Faverolle kap lábra és szoritja ki a Houdant. A Faverolle nem tiszta faj, mert többféle keresztezésből származik. Kettőnek, a Houdannak és Dorkingnak még meg lehet jellegzetes tulajdonságait ismerni. Némely Faverolleban Brahma vér is van. Ez a faj megfelel az angol Sussex fajnak, mert mindkettő jó fogyasztási célra és mindkettő különböző fajok keresztezéséből származott.

Ha olyan keresztezést akarunk, hogy a leszármazottak jó tojók és fogyasztási célra is megfelelőek legyenek a fent elsoroltakon kívül még a következő keresztezéseket ajánlhatjuk. Langshan, Plymouth Rock, Wyandotte és talán még Orprington. Láthatjuk tehát, hogy sok fajtát lehet elsőrangú keresztezésre használni. Persze azt nem lehet pontosan meghatározni, hogy melyik a legjobb minden körülmények között. Némelykor egyik, némelykor másik fajta kitűnő. Hogy a felsoroltak közül melyik törzset használjuk, az mindég a tenyésztők individuális ízlésétől függ, meg azt is tekintetbe kell venni, hogy a gazdának milyen tiszta fajta tenyészete van, vagy milyent szerezhet legkönnyebben meg magának. (Agricultural Gazette.)

-r -i.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A famagvak gyűjtése és elvetése. Bár a gyümölcsfákat nemcsak magról, hanem gyökérhajtásról, vesszőről és galyrészről is lehet szaporítani, mégis a legtermészetesebb szaporítási mód: a magról való szaporítás, vagyis az az eljárás, midőn magvakat vetünk a földbe oly célból, hogy azok fákat neveljenek, vagy oltásra alkalmas alanyokat szolgáltatassanak. Jó fát csak akkor nevelhetünk, ha jó maggal bírunk, azaz olyannal, mely teljesen érett, csiraképes és a faj tulajdonságát is magán viseli. Ily magra pedig legjobban úgy tehetünk szert, ha azt magunk gyűjtjük. *Almafa* és *körtefa* nevelésre legjobb a fiatal vadalma és vadvörte magját szedni akkor, midőn azok megérttek. Az almát felvágjuk s magját kiszedjük, a körtét pedig halomba hányjuk s

néhány hét múlva, midőn a halomban már megszojykosodott, egy vízzel telt edénybe tesszük, ebben a vízzel összekeverjük és törjük úgy, hogy a körte húsa kimosható s belőle a mag kiszedhető legyen; a kiszedett magot árnyékos, szellős helyen megszáritjuk s vászon zacskóban megőrizzük. Minél hosszabb, domborabb és feketébb a körte magva, annál jobb. *Cseresznyefát* vadcsereznyemagból nevelünk s e célból az erdőben szedjük össze a gyümölcsöt s azt száraz, szellős helyen megszalva, eltartjuk a vetésig. A meggyfát a vörös meggy és a szagos meggy magvából szaporítjuk. Ugy a cseresznyénél, mint a meggyénél a világos színű jobb, mint a fekete. *Barackfa* neveléshez jobb a keserű, mint az édes; szilvánál pedig a duránci s a vörös szilva adja oltás alá a legjobb alanyt. A barack és szilvamagot kiszedvén a gyümölcsből, vagy azonnal elvetjük, vagy szellős, száraz helyen vászonzacskóban eltartjuk. Az összegyűjtött magvak elvetése a magiskolában történik, a mely magiskola részére nem túlságosan kövér, hanem inkább műtrágyák alkalmazása által ásványi anyagokban gazdagabbá tett földet választunk ki, azt jó porhanyóra megmunkáljuk, a gyomtól megtisztítjuk s a magoncok könnyebb kezelhetése céljából csapással elkülönített ágyakra osztjuk. Alma, körte, birs, nospolya s egyáltalán almaféléknél a vetést lehetőleg ősszel kell eszközölni oly módon, hogy az ágyban egymástól mintegy 12—15 cm. távolságra s 4 cm. mélységű sorokat hányunk s ebbe a magot egymáshoz közel beleszórva, a talaj felületét gereblyével vagy deszkával gyengén elsimitjük s ha a talaj lazább minőségű, meg is veregetjük. *Cseresznye*, *meggy*, *barack*, *szilva* és *mandulafa* magját legjobb mindjárt az érés után elvetni és pedig a cseresznyét és meggyet éppúgy, mint az almaféléket, ellenben a barackot, szilvát és mandulát 25—30 cm. sortávolságban egymástól 10—15 cm. távolságra, 5—6 cm. mélyen. A dió, gesztenye és mogyorófa magva szintén kora ősszel lesz elvetve 20—25 cm. sortávolságban, egymástól 10—15 cm. távolságra, 8 cm. mélységre. A bogycfélek és szemcsések, nevezetesen az eper, ribizke, köszméte, málna, számoça stb. magvait legtöbnyire tavasz közepe táján vetik el sorokba.

+ A gyümölcsfajok megválasztása a talajviszonyokra való tekintettel. A gyümölcsfajok megválasztása sokkal nehezebb feladat, semhogy egy, a gyümölcsstermelés terén kellő jártassággal nem bíró egyén e tekintetben könnyen eligazodni képes legyen. Kiválasztani a sok faj közül azt, a mely legjobban megfelelne a helyi talajviszonyoknak, nagyon sok tapasztalatot, időt és fáradságot igényel, miért is összefoglaljuk az alábbiakban az ide vonatkozó tanácsokat a főbb gyümölcsökre nézve. Az almafélék közül az alma középkötöttségű, mérsékelt meleg talajt kíván; ellenkező esetben, ha a föld száraz, úgy a fa, mint a gyümölcs elférgesedik, ha pedig túlnedves, akkor különösen a finomabb fajták különböző betegségeket kapnak. A körte a friss máladéku kövecses, mély rétegű talajt kedveli s különösen megkívánja, hogy az ásványi anyagokban gazdag legyen, ép ezért a körteféléknél a műtrágyák alkalmazása nagyon kifizeti magát. A csonthéjasok közül: a meggy inkább a könnyebb talajokat kedveli s főként humusz anyagokkal bővelkedő gyepföldben diszlik. A cseresznye homokos területen, száraz természetű déli lejtésen, sovány, köves emelkedésen is eléggé otthon találja magát, sőt rajta nem ritkán jobban tenyészik és termékenyebb, mint kövér talajon, vagy kedvezőbbnek látszó helyen. A nyári vagy kajszinbarackfa, az őszi barack, továbbá a mandula: laza, homokos vagy méginkább meszes, mérsékelt száraz, meleg természetű talajt kíván; az istállótrágyával bőven trágyázott, avagy a termé-

zettől fogva szerves anyagokban gazdag földön nagyon könnyen elmezgásodnak, vagy felkopaszkodva rövid idő alatt elvénülnek. A kopáncsosak közül: a diófa és gesztenyefa, ha a talaj nedvességénél fogva nem túlságosan hideg, vagy ellenkezően, lazasága, homok és mésztartalmánál fogva nem túlságosan száraz, s ha benne némi szerves maradványok is vannak. csaknem minden talajon jól találja magát, de különösen a mézgás talajon. A mogyoró nem ugyan kötött, de mégis inkább a nedves, mint a száraz talajokon diszlik. A bogycfélek, u. m. szőlő, pöszméte, ribizke csaknem minden talajon diszlenek, de új máladéku vulkánikus eredetű helyeken, a hol káli, foszfor bőven van jelen, sokkal inkább diszlenek, mint vizenyős, nedves helyeken.

— **Meghálálja-e a cukorrépa a műtrágyát?** Dacára annak, hogy az évek óta tartó műtrágyázási kísérletek fényesen bebizonyították már azt, miszerint a műtrágyák határozottan jó szolgálatot tesznek az istállótrágya hatásának kiegészítésére, mégis minduntalan hallunk ellenvetéseket, hogy a műtrágya nem a magyar gazdának való, mert hiszen az még csak annyi javulást sem mutat, hogy a reáfordított költséget megtérítené. Ezen ellenvetésnek újabb cáfolatául szolgál az a levél, melyet egy hazai nagyobb uradalom kezelősége adott rendelkezésünkre, s a melyből ismételten meggyőződhetünk, hogy a foszforsavtrágyát a cukorrépa nemcsak meghálálja, hanem meg is kívánja. A kísérlet célját az képezte, hogy mennyire képes a vetés előtt, tehát kora tavasszal adott szuperfoszfát, salétrommal kombináltan a cukorrépa termését fokozni. Kísérletre két egyenként 800 négyszögletes parcella szolgált, melyek közül kettő trágyázatlan maradt, a többi pedig fele részben, vagyis egy negyed kat. holdanként fél métermézsa szuperfoszfáttal, fele részben pedig a szuperfoszfáton kívül még kikelés után 15 kg. salétrommal trágyáztattak meg. A vetés valamennyi parcellán egy időben történt, és pedig április 7-én és 8-án. Kikéleése valamennyi parcellának egy időre esett, de csakhamar ellepte azt a földi bolha. Épen ezért ama parcellák, melyek szuperfoszfát trágyát kaptak, pótlólag fejtrágyául salétrommal szórtattak be, s a trágyázatlanokkal szemben bámulatot ellentállást tanusítottak. — A teljesen azonos megművelési módok mellett kezelt répa kiszedése is valamennyinél ugyanazon időben eszközöltetett a következő eredménnyel: a trágyázatlan répák átlagtermése volt: 1895 klgr. répafej, a csak szuperfoszfáttal trágyázottaké: 2723 kg., a szuperfoszfát és chilisalétrom keverékkel trágyázotté: 2745 kg. Mutatják e számok a műtrágya hatását, de egyuttal azt is, hogy mint termésköszmés anyagnak, különösebben csak a szuperfoszfátnál volt befolyása.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb esütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

Bethlen István grófot e hó 14-én képviselőül jelölte Maros-Torda vármegye mezősegi kerülete. Bethlen István sámsondi nagybirtokos, sokoldalú képzettségű ifjú ember, felvilágosodott, egyenes gondolkozású elme, kinek szép reményekre jogosító tehetsége arra indít minket, hogy már első fellépésétől figyelemmel kísérjük működését. Ezért közreadjuk az alábbiakban első programbeszédének minket, gazdákat érdeklő részét, bő kivonatban. Ime a beszéd kérdéses része:

NAGYOBB ÉRTÉKŰ RÉGISÉGEKET, ÉKSZEREKET, DRÁGAKÖVEKET KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL LÖFKOVITS ARTHUR ÉKSZERÉSZ DEBRECEN.

Nagy árjegyzékét díjtalanul küldi.

(551.)

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltetési munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helybéli és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybéli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, de különösen butorokhoz szükségeltető márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utócai Kolozsvárt, Ferencz József-út 58. szám. (475.)

»Mindnyájan tudjuk, mily súlyos válsággal kell megküzdenie ma a gazdáknak; ez Európaszerte így van, de azt bátran mondhatjuk, hogy mikor a nyugatot válság nyomja, úgy nálunk ez kétszeresen érezhető. Ennek két oka van. Az egyik oka az, hogy nálunk a válságon kívül a gazdák vállaira az adósság óriási terhe nehezedik; a másik az, hogy gazdaságunk sokkal kezdetlegesebb lévén, a termelés ingadozásai nagyobbak és inkább függenek az időjárás viszontagságaitól, mint az intenzív nyugaton, a mely ezek ellen jobban védeve van épen intenzivitása folytán. A termés ingadozásai a számítást nehezítik és így fokozzák még a gazdasági válság életét. Joggal mondhatjuk tehát: ha Németország agrárkörei panaszkodnak, úgy nekünk kétszeres panaszunk van és ez az országra kétszeres csapás, mert az ország lakosainak sokkal nagyobb része ma is a föld után él.

Mulhatatlanul szükséges, hogy a nemzet politikai tényezői végre belássák a gazdák panaszainak alaposágát, belássák azt, hogy a gazdák nem osztályharcot, nem felekezeti villongást, hanem bajaiknak kellő mérvben való méltánylását és orvoslását kívánják és joggal kívánják, mert velük együtt virágozik, vagy bukik a nemzet. Igenis van egy higgadt és józan agrárpolitikának értelme, és ez az, hogy védjük meg az országot azoktól, a kik azt mondják, hogy hiábavaló minden küzdelem, a gyenge elemeknek bukniok kell, helyüket egy más elem fogja elfoglalni, mely életrevalóbb és ügyesebb, és akkor rendben lesz minden.

A józan agrárpolitika ezzel szemben azt kell hogy mondja; *istápoljuk a gyengéket, erősítsünk mindenkit, a kit még megmenteni lehet, becsüljük és mentjük meg azt az értékes és hazafias anyagot, mely a kis és középbirtokban van; mert az megmutatta értékét a hazára nézve 1000 év alatt más téren is, mint gazdaságban.*

De hát mit tegyünk mindezekért, ez a főkérdés. A birtokos osztálynak, kis- és nagynak, a mint említém, két főbaja van. Az egyik a nagy árcsökkenés, mely terményeink értékét sújtja, a másik azon adósságteher, mely mint jelzálog és mint függő teher a gazda minden működését nemcsak a jelen termelés módozatai közt, de gazdasága átalakítását célszerűbb és intenzívebb irányba és helyesebb, szakszerűbb elvek elfogadásában akadályozza meg.

Ez talán a nagyobb baj, erről szölok először. *Horánszky* fejtett ki ezen bajok orvoslására egy nagyszabású tervet, melyet magamévá teszek és mely, azt hiszem, a kivétel nehézségeit ha sikerül leküzdenünk, gyökeres orvoslást fog nyújtani.

Másik baja a gazdának, hogy terményeiért nem kap megfelelő árt. A hazai termelést úgy védhetjük meg és érhetünk el oly árakat, melyek mellett a gazda is élni képes, ha a küszöbön álló vámtarifa revisionál és az új kereskedelmi szerződések megkötésénél minden erőnket a nyereségünk megvédésére koncentráljuk; lehetőleg keleten oly vámkat szedünk, melyek mellett a keleti termények invazióját magunktól távol tartjuk.

De az árak természetszerű alakulása még a börze szigorú ellenőrzése nélkül nem fog megvalósulni, tehát a börze törvény végre megalkotandó, *a fedezetlen határidő-üzlet tiltandó.* Végre a hitelszövetkezeti ügy, valamint a termelési, fogyasztási, értékesítő szövetkezetek ügye hathatósabb támogatásban részesítendő, mint eddig. Igaz, hogy ezen reformokat sok küzdelem árán érhetjük el csak, de ideje, hogy végre a magyar közvélemény saját érdekeit felismerve, azoknak hangot adjon, és meggyőződése mellett tántoríthatatlanul helyt álljon.

Az agrárkérdéssel kapcsolatban áll még sok más kérdés, melyek közül csak kettőt emelek ki, *Az egyik a székelykérdés, a másik a vámközöség Ausztriával.*

A székelységnek bajai alapján hasonló okokra vezethetők vissza, mint a melyek a felvidéken a kivándorlást idézik elő és az Alföldön, mint agrárszocializmus nyilatkoznak.

Ezen ok itt is főképp a gazdasági nyomor, mely ellen a nép különféle úton keres védelmet. Az egyik úgy, hogy Romániába vándorol munkáért, a másik úgy, hogy Amerikába megy, a harmadik úgy, hogy a szocializmus karjaiba veti magát, mindhárom esetben a nemzet nagy kárára. A székelységnél komplikálja ezen okot az, hogy ipari tevékenységétől az ausztriai gyárpar versenye folytán leszorult. Ez ellen csak úgy küzdhetünk, ha a népnek foglalkozást tudunk adni itthon. A székelynek munka kell. *A székely vasutak végre kiépítendők és e téren van helye az iparfejlesztésnek, de ehhez hozzá kell látni mentől előbb, mert az idő már rövid, különben a magyarság egy legerősebb és legszükségesebb védbástyája omlik össze, mely zuhanásában az egész magyar államot magával ránthatja.*

Gazdasági téren még egy nagy és nehéz kérdés vár megoldást a jövő országgyűlési ciklustól. Ez a gazdasági kiegyezés kérdése Ausztriával. *Én a közös vámterületet egy szükséges rossznak tartom, melyek fenn kell azonban tartanunk, addig, míg nyereségterményeink kivételében Ausztriára és pedig főleg Ausztriára vagyunk utalva, a mi előrelátható időben nem is fog megváltozni, mint-hogy a nyugoti államok hova-tovább inkább hajlanak a védvamos irányzathoz. De a külön vámterület felállításával mellett kellene állást foglalnom, mint minden jó magyarnak, akkor, ha Ausztriával nem sikerülne oly kiegyezést kötnünk, mely érdekeinknek megfelel.*

*

Mikor az év elején az 1900: XVI. t. c. alapján életbe lépett az *Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár* és mikor ez az emberbaráti intézmény megkezdte üdvös működését, mindenfelé igaz örömmel fogadták a magyar gazdasági munkásnak — a föld népének — ezt a leghivebb jó barátját.

Az új törvényt csakhamar elnevezték a szegény ember törvényének, mert a józan magyar munkás gyorsan belátta, hogy ezt a törvényt csakis az ő javára alkották és fölismerete azt is, hogy egyedül ennek a törvénynek köszönheti, hogy most már biztosíthatja magát afelől, hogy elöregedésére, munkaképtelensége idejére, nem kell koldusbotot fognia.

Ez a törvény senkire sem erőszakolja, hogy tagja legyen a segítő-pénztárnak. Kinek-kinek kényére hagyja, hogy beiratkozik-e vagy nem iratkozik be e segítő pénztárba. A törvényhozás bölcsen járt el, a midőn abból indult ki, hogy akarata ellen senkin sem fog az új törvény segíteni.

A józan magyar munkás saját sorsának maga a kovácsa. Nem szereti a minden áron való gyámkodást. Maga akarja megkülönböztetni a jót a rossztól és most is bebizonyította, hogy szívesen sorakozik az egyedül az ő javára életbeléptetett intézmény védszárnyai alá, mert a saját szemével látja, hogy ez az emberbaráti intézmény az ország legtávolibb vidékein is milyen nagy gondnal ápolja és istápolja azokat a gazdasági munkásokat, kik segélyre szorulnak.

A józan magyar munkás igen hamar belátta, hogy aki tagja a segélypénztárnak, az

nyugodtan végezi nehéz munkáját, mert nem gyötri őt az az örökös gond, hogy mi lesz hitvesével, apró gyermekeivel, ha munkabíró karja ellankad és a kasza, kapa kiesik kezéből.

A segélypénztár nyolc hónapos működése világosan bizonyítja, hogy a föld népsé gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, melyek a földmives nép családját örökre megfosztják a kenyérgesztől.

Még csak nyolc hónapja, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 430 földmives jutott abba a szomorú helyzetbe hogy jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár minden egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógykezeléséről és anyagi támogatásáról, hogy betegsége ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyéren tengődni.

A beállott baleset 34 földmivelőt megölt. Mind a 34 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak.

A beállott baleset a segélypénztár nyolc tagját, a megejtett orvosi vizsgálat szerint, mindenkorra munkaképtelenné tett. Ezekben az esetekben a központi igazgatóság szintén a legméltányosabban és a legnagyobb gyorsasággal intézkedett és ma már mind a nyolc munkaképtelenné vált tag élete fogytáig részese a törvény által előírt anyagi támogatásban.

Ezek a számok világosan beszélnek és egytől-egyig hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükséges voltát.

Világosan látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fennállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a koldusbottól és számos özvegyet mentett meg a kétségbeeséstől.

Az emberbaráti intézmény üdvös működése bizonyítással az oka annak, hogy a segélypénztár tagjainak száma olyan gyorsan emelkedik. Mert eltekintve attól, hogy az 1900: XVI. t. c. 8. §-a alapján a gazdák által kötelezőleg biztosított cselédek száma mintegy 500,000, a segélypénztárba beiratkozott rendes és rendkívüli tagok száma is már jóval túlhaladta a 12,000-et.

A segélypénztár igazi emberbaráti működése buzdította bizonyítással arra a főpásztorokat, főrendeket, nagybirtokosokat, intézeteket, a vármegyéket és községeket, hogy olyan nagy számban csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonyítással ez az oka annak is, hogy a rövid nyolc hónap alatt beiratkozott 850 alapító tag 150,000 koronával gyarapította azt a vagyont, melynek egyedül az a hivatása, hogy a föld népet támogassa, istápolja.

† **Pákéi Dávid Antal** városi képviselő, jószágigazgató, az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányának sok éven át fáradhatatlanul munkálkodó tagját ragadta el e hó 17-én a kérelhetetlen halál. A mezőgazdaság és különösen hazarésziünk mezőgazdasága régi, tapasztalt, lelkes munkását veszítette el benne. Béke hamvaira!

— **Ménló vásárlás Kolozsvárt.** A megvétele bejelentett ménlovak vásárlását f. hó 25-én reggel 9 órakor tartja meg a bevásárlással megbízott katonai bizottság Kolozsvárt. Az állatok elővezetésére a baromvásárteret jelölte ki a városi tanács.

— **Mezőgazdasági muzeum.** Darányi földmivelésügyi miniszter akként határozott, hogy még ez évben megkezdessék a városligeti Széchenyi-szigeten építendő mezőgazdasági muzeum fölemelése. Így az építkezéseket a jövő hónapban nagy erővel megkezdik. Az építkezésre az árlejtés október hónap első napján lesz. A muzeum reneszánsz stílusban épülő része 1903-ban készen lesz s még ennek az évnek tavaszán a muzeum mostani bérházából átköltözik. 1904-ben pedig az egész muzeum fölépül és átadatik rendeltetésének. Egyébként a muzeum a párisi kiállításon bemutatott tárgyakkal jelentékenyen meggyarapodott s most rendelkezett a miniszter a felől is, hogy halászati külön osztály is szerveztesék, mikor a főváros látványossága új és díszes állandó hajlékába költözik.

— **Magyar alma a külföldön.** A kedvezőtlen amerikai almatermés és az Armour-pénzcsoporthoz almacorner létesítését célzó törekvései, úgy látszik, máris éreztetik hatásukat az európai gyümölcs piacokon. Nem került ez el Darányi Ignác földmivelésügyi miniszternek mindenre kiterjedő figyelmét sem s a miniszter az értékesítési viszonyok javítására akként intézkedett, hogy miniszteriumának illetékes osztályai egyrészt a magyar termelő közönséggel, másrészt a külföldi nagyobb vásárlókkal kontaktusban legyenek. A földmivelésügyi miniszterium gyümölcsészeti osztályába nap-nap mellett nagyobb külföldi gyümölcskereskedőknek és főleg németországiaknak waggonszámra való megrendelése érkeztek almára. A termelők figyelmébe ajánljuk, hogy akinek nagyobb mennyiségű eladó almája van, egyszerű levelezőlapon jelentse be a földmivelésügyi miniszterium gyümölcsészeti osztályának, amely minden esetben gondoskodik, hogy a magyar alma külföldön vevőkre találjon.

— **A budapesti gyümölcs piacról.** A gyümölcsértékesítés szervezetlensége miatt a helyzet a budapesti gyümölcs piacon nem akar javulni. A központi vásárcsarnok igazgatójának legutóbbi jelentése szerint a hűvös, esős időjárás dacára a gyümölcs, de főleg a szőlőhozatalok még mindig növekednek. Zöldekből aránylag nem oly túlterhelt a piac; burgonya is arányosan érkezik; azoeban mindez együttvéve mégis oly nagy tömeget képez, hogy már az idén piacon is alig helyezhetők el az áruk. E bőséges felhozatal természetesen nyomásztólag hatott az árukra is.

— **Nemes füztelepek létesítése.** Darányi

földmivelésügyi miniszter tekintettel a kosárkötés mindjobban való ténylegességére, mely újabb nemes füztelepek létesítésére serkent, — megbizta Molnár István orsz. gyümölcsészeti felügyelőt, hogy a nemes füztelepek ültetéséről, kezeléséről népies munkát írjon, melyet nagyobb számban fog a miniszter szétosztatni, egyúttal Molnárt néhány nagyobb németországi füztelep megismerésére azzal az utasítással küldte ki, hogy a hazai kertészetekben ismeretlen és fonásra célszerűen felhasználható nemes füzfajokból kellő mennyiséget vásároljon be, hogy azok a létesítendő új telepeken szaporíthatók legyenek.

— **Gazdák biztosító szövetkezete.** Alig mult egy hónapja, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete a m. kir. földmivelésügyi kormányzat megbízásából a mintegy 38 millió értékű állami biztosítások foganatosításával lett megbízva, máris egy újabb sikeréről adhatunk hírt, amennyiben Hajdu-Szoboszló város a legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén hozott határozat alapján a város tulajdonát képező összes épületeknek — városház, kórházak, iskolák, közbiztonsági, korcsma stb. — biztosításával a Gazdák Biztosító Szövetkezett bízta meg.

— **A csöszök fegyvere.** Darányi földmivelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy a hatóságok a csöszök jogosulatlan fegyverviselését szüntessék meg. Ugyanis gyakorta megtörtént, hogy dinnyecsöszök s szőlőpásztorok tolvajt, torkoskodó gyerekeket lelőttek. A körrendelet ennek vet véget. A mezőrendőri törvény szerint csak hites mező- és hegyőrök hordhatnak magukkal revolvért, hosszú csövű löfegyvert pedig magánosok által alkalmazott hegyőröknek sem szabad használni. Külön engedélyt pedig csak akkor adnak, ha a közbiztonság követeli és a löfegyverkezett örök feltétlenül megbízhatók.

— **A Hotter-féle Agril,** egy valóban ideális táplálószer állatok részére, mely kis adagokban az abrak közé keverve az állatokat állandó jó egészségben és erőben tartja fenn — rendes mértékben mozdítja elő az anyagcserét, míg megbetegedés esetén az állatok ellentálló képességét növeli és reconvalescenseknek rendkívüli gyorsan erősíti egész organizmusát. Továbbá az idegrendszerre való csillapító hatásánál fogva, mely tudvalevőleg szoros összefüggésben van a tej-elválasztással, nagyban növeli a tehének tejadó-képességét, valamint elejét vesszük az Agril használatával, minden kellemetlen következményeknek, mely a (téli, nyári) takarmányváltozás idején az állatok egészségére rossz hatással vannak. Miként tehát az előadottakból kitűnik nem lehet eléggé ajánlani az érdekelteknek a Hotter-féle Agril használatát, melynek főraktára a Szt József gyógyszerár Béc, XII/2. Schönbrunnerstrasse 182., honnan naponként postai szétküldés van.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOSZVÁRT
Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonőket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

ÜZLET, FORGALOM.**Budapesti gabonatözsde.**

I. Készárnyüzlet. Szept. 19.

Buza 7.95—8.20 1/2, Rozs 6.50—6.60 K. Takarmány-árpa 5.80—6.05. Zab 6.40—6.80 K. Tengeri 5.00—5.15 korona.

II. Határidőüzlet.

Esteri árak. Buza áprilisra 8.20—8.24 korona. 1901. októberre 7.77—7.78 korona. — Rozs októberre 6.65—6.66 kor. — Zab 1901. októberre 6.45—6.46. Tengeri 1901. májusra 5.13—5.14.

Budapesti állatvásár. Szept. 19.

Felhajtás: Vágómarhákból: 1914 darab ebből magy. ökör 1070, magy. tehén 690, szerbiai —. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 50—56; 58—62; 64—70 kor.; tarka hizott ökörnél 46—70 kor.-ig; tehénnél 38—52 kor.-ig; növendékmarhánál 46—60 kor.-ig a minőség szerint. Változatlan felhajtás mellett a heti szükséglet csekélyége, valamint az az körülmény folytán, hogy a helybeli mészárosok szükségletüknek egy részét még a hét elői vesztegvásáron, melyen körülbelül 800 darab szerb ökör került eladásra, fedezték, az irányzat lanyha volt s az árak méterházanként 1—2 koronával csökkentek. Jármos és bekötötti való ökrökre, valamint fejőstehenekre az üzlet némileg javult s változatlan árak mellett könnyebben eladhatók voltak.

A jövő heti konzum marha- és juhvásár folyó hó 24-én fog megtartatni.

Jég-ökör 107 darab 600—700 kor. páronként. Fejőstehén 215 drb. 190—220 és bonyhádi 230—340 kor. darabonként. — Borjú-vásárra került 590 darab 40—52 és 70—80 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsonőket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5.40 százalékos évi részletfizetéssel mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsonőket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5.65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdőterjeszi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.**AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.****Gazdák figyelmébe ajánlom**

az általam feltalált és készített új rendszerű szabadalmazott

Heremag- és terménytisztító rostáimat.

Kitüntetve: Az „O. M. G. E.” által 1898. évben Szolonokon rendezett tisztítógép versenyen

I. díj, állami aranyéremmel.

Minden szemes termény súly és nagyság szerinti szétválasztásához heremagvak arankamentesítéséhez, vetőmagkészítéshez követelményeknek megfelelően.

Érdeklődőknek részletes ismertetést és árjegyzéket bérmentve küldök.

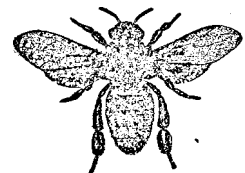
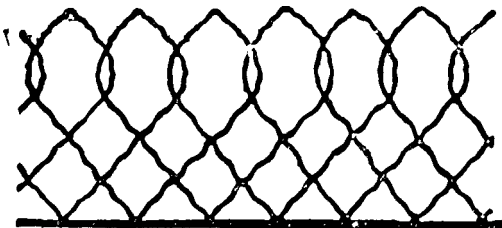
Behán Sámuel

rosta készítő, a 13413. sz. szabadalom tulajdonosa Szarvas, (Békésmegye). (725.)

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonát és szita-áru gyára KOLOSZVÁRT, Egyetem-utca 12. szám. Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, úgy mint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, acél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböző mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ügybetétek (mátráz), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók. (839.)

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei szinméz 6/10 kilogrammos üvegekben à 1 korona, kapható az „Erdélyi Gazda”

kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám

(I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel vagy azon felül utánvétellel!

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Állást keres

gazdasági tanintézetet végzett nős, ev. ref. vallásu, katonamentes, 39 éves gazdatiszt; 15 évi praxissal és kitünő bizonyítványokkal. Állását bármikor elfoglalhatja. Czim a kiadóhivatalban. (707.)

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt, 36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, őszre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóhivatalban. (1008.)

Gazdatiszt,

Nős, 39 éves, román, kath., 22 évi kitünő gyakorlattal úgy a kül, mint a belgazdaságban állattenyésztés, tehenészet, hizlalás körül teljesen jártas, jó bizonyítványai vannak, jó referenciákkal rendelkezik, beszél magyar, német, román nyelvet jól, szerb és tót nyelvet keveset. Fáradszorgalmatlan szorgalmu, erélyes, 6 év óta egy 2000 holdas gazdaságot önállóan kezel, birtok bérbe adása végett mielőbbi belépésre állást keres Czim a kiadó hivatásban. (728)

(543.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázn!

Makkoltatásra

sertést

keresek
9000 hold
bükkös erdőbe.

Cim:

Forazesti-uradalom

Kossova,

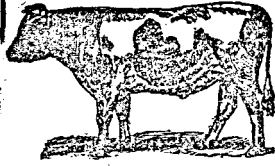
Krassó-Szőrény-megye. (717.)

A munkácsi szövetkezethél
eladók

a következő eredeti
montafoni marhák:

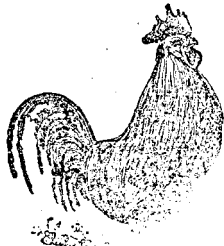
3 és 7 éves tehenek: 18 drb.
1 és 2 éves üszők: 12 drb.
1 és 2 éves bikák: 16 drb.

Bővebb utasítás ad:
Forgách Antal, Munkács. (723.)

SIMMENTHALI üszők

megvételre keresteknek (12-15 drb.)
Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

4 törzs Plymouth Rock tyúk

eladó.

Áruk 50 korona.
Czim a kiadóhivatalban. (1003)

Csemege szőlő

kitünő, a legszebb és legfinomabb Chasselas Muskotály és egyéb fajokból 5 kgros posta ládikával **bérmentve 3 kor. 50 fillér** utánvétellel; tisztán Muskotály **4 k. 50 fill.**, saját termésű szegszárdi vörös bor 3 0 70 lit. palaczk **bérmentve 3 kor. 60 fill.** Több száz idei termésű kitünő fajbor legolcsóbban megrendelhető:
Willinger Márton szőlőnagybirtokos-nál Zomba. Tolnamegye. (713.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultordateca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

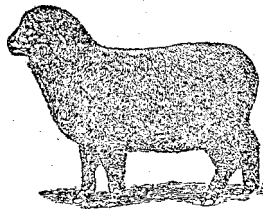

Eladó

3 drb.

Poland Kina
tenyészkocza.

Czim G. G. alatt
a kiadóhivatalban. (1001.)

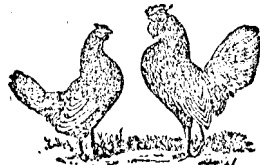

16 mázsa
raczka
gyapju
jutányosan
eladó.

Czim a kiadóhivatalban. (1002.)

Fajebek,

remek állatok, a legnagyobb óriástól a legkisebb törpeig, minden fajban nyersen és idomítva, óriás szent-bernat-hegyi, újfundlandi, doggok, orosz és angol agarak, kopók, vérebek, pointer, setter és német vizslák, rattler, foxterrier, borzabek, kínai meztelen agarak, mopsz, majom, selyem- és szalon-pincsik, spitzek, törpe félkilós ebcsék stb. Nevelésre és idomításra elfogadunk, cseréket és vételt eszközölünk. **Elővadások**, ragadozók vétele és eladása, **angora macskák**, óriás nyulak, **fajbaromfi**, óriás ludak, kacskák,

pulykák, pávák, gyöngytyúk, tenyészképes és négy hetesek. Idei 6 hetes fajbaromfi tyúkok 1-3, kacsa 1 20-3, lud, pulyka 2-5 kor., remek **diszgalambok**, **méhék**, kaptárak, gépek és eszközök. Árjegyzéket bérmentve küld a Telepvezetőség, Tar (Hevesmegye). Rendelésnél tessék az „Erdélyi Gazdára hivatkozni. (718.)

Eladó makk.

Gróf Teleki László Gyula úr Felső-ilosvai Retteg mellett 3465 hold bükk erdejének **bő makktermése eladó.**

Bő víz és épületek az erdőben.

Értekezhetni Kendi-Lónán a tisztartósággal. (724.)

Eladó

Bükk-makk!

500 drb sertés felhizlalására elegendő bükk-makk eladó **Hévizen.**

(Nagy-Küküllőmegye.)
u. p. **Homoród-Hévíz.**
Gr. **Haller Jánosnál.** (714.)

GERGELY ANDRÁS

épület, diszmű bádigos és takaréktűzhely-készítő. Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költségtel-irányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel **Gergely. András.** (471.)

Eiadó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságu, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságu füz-kosár **jutányosan eladó.**

Czim a kiadóhivatalban. (696.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa mübutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított: 1869. (463.)

Almát, körtét és egyéb gyümölcsöt vesz

Katona József
gyümölcskereskedő

Budapest,

központi vásárcsarnok. (727.)

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kaphatók. Elsőrendű ajánlatok községektől, egyházaktól és birtokosoktól Erdélyből is. Czim: **GÁSZTMÁN SAMU** banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

Gimbalom

(637.)

Pedálos: Barna vagy feketében, kitünő erős, csengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítesí telepen:

telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,
műköleves cimbalom-készítő.

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Értesítés.

A cs. és kir. katonai élelmezési-raktár Kolozsvártt (Sétatér-utca 4. sz, a.) 1901, október havában, és pedig: október hó 1-től kezdődőleg gazdáktól és azok egyesületeitől 300 métermázsza rozstot és 260 métermázsza zabot szerez be. Bővebb fölvilágosítást ebben a tárgyban az 1901. augusztus 6-ki 1620. sz. hirdetés ad. (lásd az „Erdélyi Gazda“ 1901. augusztus 18-iki 33. számát.)

Minden ide vonatkozó egyéb kívánt értesítés a főtnevezett katonai élelmezési raktár irodájában a hivatalos órák alatt megadatik. (726. I.)

Aviso.

Das k. und k. Militär-Verpflegs-Magazin in Klausenburg (Sétatér-gasse No 4.) kauft im Monate October 1901. und zwar vom 1. Oktober an von Grundbesitzern und deren Vereinigungen 300 Meterzentner Roggen und 260 Meterzentner Hafer. Näheres enthält die Kundmachung zu No 1620. vom 6. August 1901. (vide Erdélyi Gazda No. 33. von 18. August 1901.)

Auskünfte werden während der Amtsstunden in der Kanzlei des obgenannten Verpflegs-Magazins erteilt. (726. II.)

Hogyan tud a magyar gazda

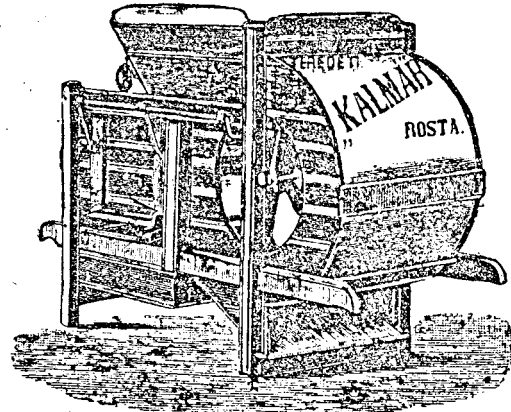
évi kiadásainak egy részénél

30—40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a Kalmár Zs. utóda hódmezővásárhelyi czég különleges terménytisztító, gép és rosta árjegyzékéből, a melyet fenti czég bárkinek kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták“, a melyeket gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

A kolozsvári állandó kiállításon.

megtékinthetők.

Az eredeti „Kalmár-rostát“

a magyar korona országainak összes vasuti és folyahajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rostám árai mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárusítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fél megkeresésére intézettek el.

Egyedüli elárusító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen,
a hol minden beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (650.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

Szarvasmarhák,

lovak, juhok, sertések nevelésére és hizlalására, tejjgazdaságban a tejhozam emelésére, gyöngye csontu csenevész és kehes állatok gyógyítására páratlan kiváló eredménnyel használtatik a szabadalmazott és miniszterileg engedélyezett Kutasy-féle conc. állattáppor (conc. állattápsó.) Adagolása kanalként, 5 kilós próbacsomagot, 7 koronaértbérmentve küld a készítő:

Nagysolymosi **Koncz Ármin**

gyógyszerkülönlegességek gyára (715.)

Székely-Udvarhelyt (Erdély).

Számtalan elismerő levelek állanak rendelkezésre.

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELESÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

- a) Sertésorbánc ellen
100 adag ára (I. és II. anyag) 14 kor.
- b) lépfene ellen
— Juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 15 kor.
— Szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.
— Iovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag) 30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófecskendőket, oltótűket, szórnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10., II. emelet.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítèki alap:

Kormány hozzájárulása 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.
Összesen: 1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a dtjaranyban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.